



Romano lil

Izdajatelj :



Romsko Društvo Anglunipe Ljubljana / RIC /
zveza romske skupnosti Slovenije Umbrella - Dežnik
Linhartova cesta 13, Ljubljana
Telefon : + 386 51 226 404
+ 386 5 90 14 797

e-pošta : drustvo.anglunipe@gmail.com
spletni naslov : www.anglunipe.si

Uredništvo :

Haris Tahirović, *odgovorni urednik*
mag. Rinaldo Dirrichardi, *lektor in novinar*
Maja Jelenc, *urednica*
Matej Jankovič, *novinar*
Sebastian Žetko, *likovni urednik*

naslovna fotografija : Kasum Cana

Tisk :

Kopilab d.o.o., Štihova ul. 23, Ljubljana
Naklada : 500 izvodov
Ljubljana, junij 2011

Romano lil / Rromski list :
ISSN 2232-3678

Izdajo časopisa *Romano lil* je omogočil
Urad vlade RS za narodnosti.





Uvodnik

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

Namen naše revije in društva je informiranje romskega prebivalstva v Republiki Sloveniji.

Informiranje o dogodkih, ki so se odvijali v Sloveniji in se dotikajo romske etnične skupnosti, kot tudi informiranje o prihodnjih dogodkih; informiranje o dejavnostih Zveze romskih skupnosti Umbrella ter njenih članic po Sloveniji; zbiranje in selekcioniranje agencijskih sporočil in novic;

vzgoja k odprtemu dialogu o multikulturni in polietnični družbi 21. stoletja v novi Evropi;

vzgoja in osveščanje za različne oblike strpnosti v slovenski družbi;

ozaveščanje Romov in večinskega prebivalstva v RS o pravicah manjšin in etničnih skupin s sklicevanjem na mednarodne in evropske konvencije o človekovih pravicah, pravicah etničnih manjšin in kulturnih pravicah;

seznanje romskega in neromskega prebivalstva o dogodkih na slovenskem, evropskem in mednarodnem političnem parketu, ki se dotikajo romske problematike ter stanju in dogajanju med slovenskimi Romi, kot tudi širše : iz evropske unije, o spremembah zakonodaje s področja človekovih pravic, pravicah etničnih, kulturnih in jezikovnih manjšin in enakih možnostih v projektih, ki so pred vrati **Anglunipe / RIC Ljubljana**.



na fotografiji :
mag. Rinaldo
Diricchardi





Kazalo

- str. 5 *mag. Rinaldo Diricchardi :*
Svetovni dan Romov
- mag. Rinaldo Diricchardi :*
Noč romske glasbe
- str. 6 *mag. Rinaldo Diricchardi :*
Poročila o dejavnostih RICa
- mag. Rinaldo Diricchardi :*
Dogodki v preteklih mesecih
- str. 8 *mag. Rinaldo Diricchardi :*
Romski festival Khamoro v Pragi
- mag. Rinaldo Diricchardi :*
Turnir v malem nogometu na Viru pri Domžalah
- str. 9 *mag. Rinaldo Diricchardi :*
Pred sprejetjem nacionalnega programa za kulturo
- str. 10 *Matej Jankovič :*
Položaj Romov v Evropi danes
- str. 11 *mag. Rinaldo Diricchardi :*
Romski informacijski center Ljubljana/RIC na Linhartovi 13, pomembna pridobitev za romsko skupnost v slovenski metropoli
- str. 13 *mag. Rinaldo Diricchardi :*
Noč romske glasbe
- mag. Rinaldo Diricchardi :*
Sodelovanje med ZR in RIC
- str. 14 *mag. Rinaldo Diricchardi :*
In memoriam - Kasum Cana
- str. 13 *mag. Rinaldo Diricchardi :*
Turnir v malem nogometu - RIC in Anglunipe Maribor
- str. 16 *Matej Jankovič :*
Medkulturni dialog v sodelovanju z OŠ Domžale
- str. 17 *mag. Rinaldo Diricchardi :*
Predstavniki romske skupnosti pri predsedniku DZ
- mag. Rinaldo Diricchardi :*
Romano them thaj orta si Dživdipe romanò
- str. 19 *mag. Rinaldo Diricchardi :*
Srečanje predsednikov ob dnevu Romov
- str. 20 *mag. Rinaldo Diricchardi :*
Še vedno nerešena vprašanja izbrisanih Romov v RS
- str. 22 *RIC / Anglunipe :*
Smernice projekta Romu rom
- romska tiskovna agencija :*
Novice iz Evropske unije
- str. 24 *Merlin Cigansky :*
Ciganski horoskop





Svetovni dan Romov v Mariboru

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

Zgodila se je prva proslava dneva Romov pod organizacijo Zveze Umbrella.

Zveza romske skupnosti Slovenije Umbrella - Dežnik je v Mariboru ob Svetovnem dnevu Romov priredila proslavo, ki se je udeležilo skoraj 400 Romov iz celotne Slovenije. Tako številčnega srečanja Romi malodane ne pomnijo. Dan Romov so proslavili v bivši tovarni TAM, slovesnost so ob dobri jedachi in pijači popestrili tudi romski glasbeniki in plesalci, ki so se jim pridružili tudi ostali gostje. Plesali so ob zvokih trubačev Jagori, spremljajočih glasbenih skupinah, solistk in solistov. Zveza je priredila proslavo za vse Rome in čeprav so dogodek pripravljali

tisti, ki so formalno izvzeti iz Romskega zakona, torej neavtohtoni Romi, se je na dogodku pokazalo, da kultura ne pozna meja - na proslavi so se družili oboji, avtohtoni in neavtohtoni Romi.

Dogodek se je prijetno končal, saj je podžupan občine Maribor Janez Ujčič napovedal, da je Romski informacijski center Anglunipe Maribor pridobil društvene prostore, za kar si je prizadeval tudi predsednik Zveze Umbrella-Dežnik, Haris Tahirovič.

Tako imajo sedaj tudi Romi v Mariboru svoj prostor, namenjen druženju, informiranju in pomoči romski skupnosti. ☼

Noč romske glasbe

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

Na noči romske glasbe so se predstavili mladi romski DJ-ji v Ljubljani in Mariboru.

V petek, 22. aprila 2011 se je v Jazz klubu Satchmo v Mariboru zaključil III. festival romske kulture Romano Čhon / Romski Mesec.

Po koncertu madžarske romske skupine Flare Beas Banda sta obiskovalce na »Noči romske glasbe« do zgodnjih jutranjih ur zabavala mlada romska DJ-a, Sakip Emran in Kevin Tahirovič iz Romskega društva Anglunipe Ljubljana, ki se kot mlada novinarja in glasbena tehnika usposabljata na ljubljanskem Radiu Študent.

Svoj debi sta doživela septembra 2010, ko sta v vlogi DJ-ev romsko glasbo vrtela v Gala Hali na Metelkovi in požela več kot pozitiven odziv.

Mlada DJ-a sta z vso strastjo in žarom vrtela izključno romsko glasbo od tradicionalne, trubačev, pa vse do romskega hip-hopa.

Za zadovoljitev raznolikih okusov je bilo poskrbljeno. ☼

mladi romski DJ-ji





Poročila o dejavnostih RIC-a

piše : mag. Rinaldo Diricchardi



udeleženci
delavnice v RIC-u;
foto : H. Tahirović

V prostorih RIC (romski informacijski center Ljubljana) smo v mesecih januarju in februarju letos izvedli štiri delavnice učenja in poznavanja romskega jezika.

Delavnice je vodil mentor za romski jezik, kulturo in zgodovino Haris Tahirović. Vseh delavnic so se udeležili Romi in Neromi, ki so bili izredno presenečeni nad bogastvom romske kulture. Množični obiski delavnic so pokazali veliko zanimanje po nadaljevalnih tečajih, za kar se je RIC obvezal, da bo s programi nadaljeval tudi v prihodnje. ☺

Dogodki v preteklih mesecih

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

9. aprila, ob svetovnem Dnevu Romov, smo v Zvezi romske skupnosti Slovenije Umbrella-Dežnik, pripravili osrednjo slovesnost v Mariboru. Slavnostna govornika sta bila župan Mestne občine Maribor, Franc Kangler in predsednik Zveze Romov Umbrella-Dežnik Haris Tahirović.

Ker je mesec april - mesec romske kulture, tradicije, glasbe in zgodovine, je prav, da slovenski Romi in Sinti ponovno opozorijo domačo in evropsko javnost na še vedno odprta in nerešena vprašanja, ki se dotikajo romske skupnosti v Republiki Sloveniji.

Zato smo se tudi mi danes zbrali v Mariboru, je v uvodnem pozdravu ob dnevu Romov dejal gostitelj, predsednik Društva Anglunipe-Bodočnost Maribor Rexhep Krasniqi.

Kljub temu, da Slovenija spada med redke države v svetu z visoko stopnjo pravne zaščite romske skupnosti, pa še vedno velik

del slovenskih Romov biva v težkih socialnih razmerah, ki so bodisi posledica revščine, neizobraženosti in prikrite diskriminacije. Ključni korak v smeri strpne in pravične družbe je sprejemanje drugačnosti, se jo zavedati, jo poskušati sprejemati in tolerirati kot del polietnične in multikulturne družbe, katere jasnejši znaki se kažejo na evropskem obzorju v zadnjih desetih letih. Tudi Slovenija je del te multikulturalnosti in polietničnosti, zato je potrebno vzgajati državljane k sprejemanju razlik in vztrajati na dolgoletnih dobrih praksah, da medsebojne razlike človeka bogatijo in ga odpirajo za nova spoznanja o ljudeh in narodih.

Kulturni program iz bogatega in neusahljivega vodnjaka romske glasbe je med drugimi, popestrila tudi romska plesna skupina „Romske deklice“ iz Maribora, ki so polno dvorano tudi zelo navdušile. V kulturnem programu so sodelovali člani ple-





snih skupin romskih društev iz Maribora in Prekmurja: Aven Roma-Adija Khelaha, Duško Horvat Vajta ter Lejla, trebušna plesalka ter Adnan, glasbeni spremljevalec na tarabuki. Iz Pušče v Prekmurju sta sodelovala Sanela in Štefan, člana Romskega društva Veverica na veji iz Dobrovnika, ki sta zaplesala romsko – madžarski ples. Dan Romov so z bogatim recitalom popestrili tudi člani romskega društva Anglunipe-Bodočnost Maribor, ki so pokazali, da tudi Romom, re-

citacija ni neznanka. Ob zaključku praznovanja Dneva Romov, pa je celotno dvorano na noge dvignila še srbska glasbena skupina Gipsy magic & Jagori. 🌐

*proslava ob Dnevu Romov
v Mariboru*



7





Romski festival Khamoro v Pragi

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

festival v Pragi



Baro defile- parada ano phurano foro e anavesa phurano thaj andi Praga kedin djepe but Roma thaj na - Roma te dikhen o romano kheljibe, bašalibe, tradicia, romane gada thaj jekh phurani romani kultura.

But djen save ljlje than ano festivalo kerena buti but bersha thaj but djene na khanci kotar o Roma. ☺

Turnir v malem nogometu na Viru pri Domžalah

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

Ob Dnevu upora proti okupatorju se je letos na Viru pri Domžalah, že 30. leto zapored odvijal turnir v malem nogometu, ki se ga je udeležilo 16 ekip iz osrednjeslovenske regije.

Kljub slabim vremenskim razmeram, so vse nogometne ekipe turnir odigrale izredno profesionalno ter se pogumno spustile v boj na izpadanje ekip. 3. mesto je po streljanju

enajstmetrovk pripadlo ekipi gradbeništva Tahirovič, ki je premagala ekipo Amaterjev. Velik nogometni spektakel sta pripravili ekipi Veteranov NK Vir in ekipa Starši, ki sta dosegli drugo in prvo mesto. Gledalcem je pripravilo veliko presenečenje Romsko društvo ANGLUNIFE – RIC iz Ljubljane, ki se je z romsko ekipo pravtako udeležilo turnirja v malem nogometu in se uvrstilo na 5. mesto. ☺

nogometna tekma v akciji;
foto : H. Tahirovič





Pred sprejetjem nacionalnega programa za kulturo

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

V začetku junija letos se je na MK odvijalo redno delovno srečanje zainteresiranih deležnikov na kulturnem in umetniškem področju z oddelkom za kulturne raznolikosti in človekove pravice, ki koordinira delo različnih služb ministrstva za kulturo in kulturno-umetniških društev v RS.

Delovnega srečanja smo se udeležili tudi predstavniki RIC, saj je bilo eno srečanje namenjeno predvsem etničnim skupinam in manjšinam ter posebni skrbi MK za omenjene kulturne skupine in manjšine. Nacionalni program ukrepov za kulturo je posvečen človekovim pravicam in varovanju kulturnih raznolikosti, kjer se že v osnutku ukrepov MK jasno kaže njegova glavna intenca in javni interes za kulturo. Ustava RS namenja skoraj tretjino členov človekovim pravicam, ki so potrebne za implementiranje skupnih vrednot in norm medkulturnega dialoga in sobivanja. Človekove pravice so moralni standard sodobnega časa na vseh področjih družbenega življenja, saj tako uvajajo tudi novo/e kulturo/e sobivanja v različnosti. Vsi ukrepi, ki jih spodbuja na-

cionalni program za kulturo so po novem, namenjeni manjšinam, zasnovani pa so kot nadgradnja dosedanjih prizadevanj ukrepov za podporo manjšinjski kulturi ter odprtost za dodane vrednosti s področja manjšinske kulture. V nacionalnem programu za kulturo se tudi jasneje kaže prizadevanje MK, da bi s pomočjo mreže javnih kulturnih ustanov omogoči vsem etničnim skupinam v RS enakomerno porazdeljenost in zastopanost pri predstavitvi življenja in kulturnega delovanja etničnih in narodnih manjšin v RS. Posebna skrb MK in nacionalnega programa za kulturo se kaže tudi pri odločnejši promociji medijske dejavnosti in izobraževanja za medije, filma in avdiovizualnih dejavnosti kulturnih in etničnih manjšin v RS. Vsaj upamo lahko, da bo sicer dober nacionalni program, sprejet še v letošnjem letu in z nezmanjšano finančno dinamiko. Iz izkušenj namreč vemo, da dobri projekti ne ugledajo luči iz teh ali onih razlogov, vse pa se začne in konča pri finančnih konstrukcijah, ki so lahko predmet spora med željami kulturnikov in možnostmi države na drugi strani. ☉

Festival kamel indijskih Romov

9





Položaj Romov v Evropi danes?

piše : Matej Jankovič

ERTF Plenarno zasedanje (30. marec - 1. april)

Med 30. marcem in 1. aprilom je v Strasbourgu potekalo šesto plenarno zasedanje evropskega foruma Romov in Potujočih (ERTF).

Forum je neodvisno telo ustanovljeno leta 2004 in deluje pri Svetu Evrope. Ustanovitev tovrstnega vseevropskega telesa je predlagala finska predsednica Tarja Halonen. V dialogu z romsko skupnostjo so v naslednjih letih potekala različna usklajevanja, rezultat dogovarjanj in usklajevanj pa je bil ustanovitev ERTF (European Roma and Traveller Forum), ki so ga ustanovili 3 leta kasneje. V evropsko organizacijo ERTF je vključenih več kot 60 delegatov iz vse Evrope, vanj so včlanjene vse romske skupine (tudi Sinti, Kale in Manuši). Slovenske Rome, Sinte in Potujoče predstavlja Haris Tahirovič, predsednik Zveze romske skupnosti Umbrella-Dežnik in predsednik RD Anglunipe-RIC Ljubljana. V Forumu evropskih Romov in Potujočih, poleg delegatov, sodelujejo še številni opazovalci, mednarodne organizacije ter predstavniki stalnih mednarodnih političnih teles v Strasbourgu. Letošnje plenarno zasedanje je bilo zaznamovano s poročanji o vnovičnem porastu anti-ciganizma z visoko mero nasilja in sovraštva, ki je presenetilo mnoge. Del-

egati so bili pretreseni nad ugotovitvijo, da kljub medijskem poročanju o nasilju nad nekaterimi romskimi skupinami v Evropi, še vedno prihaja do zatiskanja obeh ušes in obeh oces večinskega prebivalstva.

Vzpodbudno je, da se vse več držav zaveda resnosti problema in razume urgentnost takojšnjega ukrepanja. Delegati ERTF so bili mnenja, da se Forum še tesneje poveže z vladami in drugimi mednarodnimi telesi v Evropi ter usmerja romsko politiko, kar naj bi bila tudi ena izmed njegovih prioritet v naslednjem dveletnem obdobju.

Forumski delegati so pravtako ugotovili, da se diskriminacija ne dogaja samo na političnem parketu pač pa tudi na znanstvenem, zgodovinskem in etničnem, saj se diskriminirajo in ekskluzivirajo romske zgodovinske, sociološke, etnološke in antropološke teme, ki se "kolonizirajo", saj jih pišejo prvenstveno Neromi. Pravtako se diskriminirajo novice o težavah Romov, Sintov in Potujočih, saj se dogaja medijski embargo za tovrstne teme. Delegati v ERTF so se ob koncu delovnega zasedanja v Strasbourgu poklonili spominskemu obeležju žrtvam nacističnega holokavsta med 2. svetovno vojno ob Palači Evrope. S tem dejanjem so delegati želeli ponovno opozoriti na pomanjkljivo vedenje in poročanje o romskem in sintskem holokavstu med 2. svetovno vojno. ☉

10

Delegati ERTF v
Strasbourg





Romski informacijski center Ljubljana/RIC na Linhartovi 13, pomembna pridobitev za romsko skupnost v slovenski metropoli

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

Z odprtjem RIC (romski informacijski center) na Linhartovi cesti 13, v prostorih Upravne enote Ljubljana-Bežigrad, se za romsko skupnost v Ljubljani in širše, odpirajo nove možnosti informacijskih tehnologij, ki so velika pridobitev tako za romsko kot neromsko skupnost v glavnem mestu, študente ljubljanskih fakultet in njihove mentorje, nenazadnje pa je RIC tudi znanstveno raziskovalna pridobitev za celotno Slovenijo.

Sam Center od svojega nastanka v letu 2010 dalje, prvenstveno skrbi za dobrobit Romov na socialnem, karitativnem, edukativnem in podpornem področju, kar se vsakodnevno kaže kot pomemben dejavnik pri vključevanju Romov v sodobno družbo. Pravilnost razmišljanja snovalca RIC-a, Harisa Tahirovića ima svoj izvor v podobnih romskih centrih po Evropi, ki so se že zdavnaj pokazali kot nepogrešljiv spremljevalec vsakega državljana.

V manj kot letu dni, kolikor deluje RIC, se je uspešno izvedlo nekaj pomembnih projektov: MOL/MŠŠ - projekt Učimo in družimo se skupaj, ki zajema dejavnije vključevanje mladih Romov v kulturne in socialne integracije, pomoči osnovnošolcem in dijakom pri šolskih in občolskih dejavnostih, ki zajemajo inštrukcije tujih jezikov, predvsem angleščine, geografije, zgodovine in matematike, delavnice spoznavanja romskega jezika, kulture in tradicije ter nenazadnje, športne dejavnosti, ki najbolj pritegnejo tako romske kot neromske športnike; ESS: vključevanje v kulturne integracije

ter podporni elementi, produkcija romskih radijskih oddaj, ustvarjanje pogojev in podpornih dejavnosti za mlade Rome za vključevanje na trg dela, kjer so daleč najbolj obiskane delavnice novinarstva, tonske tehnike in fotografije; MK: podpora romskim društvom pri ustvarjanju in umetniškem poustvarjanju romskih umetnikov, podporni elementi socialnega vključevanja za kasnejšo zaposlitev socialno ogroženih in ranljivih skupin; na obzoru pa se že kažejo novi projekti, pomembni za celotno romsko skupnost v Sloveniji, ki pravtako vključujejo ranljive družbene skupine in socialno izključene skupine.

RIC Ljubljana pravtako beleži vrsto uspehov na področju socialnega delovanja. Potem, ko je MNZ z ministrico Katarino Kresal končno le uspelo izbrisane državljanke

Haris Tahirović
predava





končno ponovno vpisati v register prebivalstva, so se na naš naslov obrnili številni izbrisani Romi, ki so v Slovenijo prišli še pred njeno osamosvojitvijo. Žal, so te izbrisane Rome po žalostnem naključju, povsem izbrisali iz slovenskega registra prebivalcev! RIC Ljubljana je te socialno marginalizirane Rome drugega reda, brez državljanstvih in drugih pravic ter finančno obubožane, sprejel pod svoje okrilje in prevzel vlogo mediatorja pri pridobivanju dokumentacije za pridobitev državljanstva, iskanju prič, izpolnjevanju potrebne papirologije ter pri pomoči pri izpolnjevanju različnih notarskih, sodnih in upravnih vlog ter vlog za pridobitev nujne socialne pomoči. Vsi ti izbrisani Romi so pravtako izgubili stano-

veselje v Romskem info centru

vanjsko pravico, nekaterim izmed njih pa je bilo imetje deložirano - primer za to je Koželjeva.

RIC, z vodjem Harisom Tahirovičem s sodelavci uspeva odpirati marsikatera uradniška vrata in poenostaviti zapletene upravne postopke, za katere je vsekakor potrebna obilica znanja in potrpežljivosti. Na RIC Ljubljana se pravtako obračajo državljanke in državljani, ki bi se radi samo seznanili z našim centrom, veseli pa smo, da se tako uradni, državni in občinski organi, z različnimi vprašanji obračajo na naše predstavnike RIC, in jim tako pomagajo pri skupnem delu za dobrobit vseh državljanov. RIC v Ljubljani se tako ob bok postavlja podobnim romskim centrom po Evropi. ☺

12





Sodelovanje med ZR in RIC

piše : mag. Rinaldo Dirrichardi

V prostorih RIC-a v Ljubljani sta se četrtega julija v delovnem in prijateljskem vzdušju sestala predsednika dveh največjih romskih Zvez v RS, Zveze Romov Slovenije Jožek Horvat Muc in predsednik Zveze romske skupnosti Umbrella, Haris Tahirovič.

Oba predsednika sta že dlje časa pripravljala okvire skupnega in tesnejšega sodelovanja obeh Zvez romske skupnosti, današnje delovno srečanje v Ljubljani pa je odgovor tako romskim aktivistom kot ostalim "nejevernikom", ki so pretežno na strani razdirljivih politik etničnih skupnosti. Zveza Romov Slovenije, pod vodstvom Jožeka Horvata Muca je že preko 20 let vodilna romska zveza na slovenskih tleh, ki je v preteklosti orala ledino pri povezovanju Romov v RS. Prvotno pa je RD Anglunipe, ki je članica Zveza romske skupnosti Umbrella, pod vodstvom Harisa Tahirovica, v zadnjem obdobju izredno pomembna in že nekaj časa

dejavna na vseh področjih kulture, socialne tematike, tradicije in vprašanja politične participacije Romov v RS. Predsednik Zveze Umbrella je tudi član ERTF (European Roma and Traveller Forum) v Strasbourgu in velik borec za svojo etnično romsko skupnost v Sloveniji, kot tudi širše. Današnje srečanje dveh predsednikov in vodilnih slovenskih Romov je obenem poziv ostalim romskim aktivistom in politikom, da nas povezuje ena "nacija", kultura in tradicija, za katero pa morajo imeti posluš, prvenstveno vodilni Romi. Njuno srečanje v Ljubljani je tako priznanje dolgoletnih prizadevanj obeh predsednikov Zvez Romov, da nas enost ne razdružuje, pač pa nas poziva k še tesnejšemu kulturnemu, umetniškemu in socialnemu naporu za izboljšanja položaja Romov v RS.

Na fotografiji, z leve proti desni predsednik Zveze Romov Slovenije Jožek Horvat Muc in predsednik Anglunipe - RIC ter Zveze Umbrella-Dežnik, Haris Tahirovič. ☉

13

*Jožek Horvat Muc in
Haris Tahirovič*





In memoriam – Kasum Cana

piše : mag. Rinaldo Dirrichardi

V RIC-u smo se izredno veselili, ko nam je uspelo navezati stik s pokojnim hrvaškim likovnim ustvarjalcem Kasumom Cano, navdihnjeni z radostjo in ponosom, da se tudi med Romi najdejo izvrstni umetniki in likovni ustvarjalci.

Kasum Cana je bil umetnik in ustvarjalec z veliko črko. Njegova prezgodnja smrt je prekinila svojevrstne ustvarjalne navdihe za prihodnost, ki jo je Kasum črpal iz bogate romske tradicije in iztrganosti iz rojstnega mu Kosova ter posedanjenosti ljube mu Hrvaške, kjer je plodno deloval in ustvarjal vse do svoje smrti.

Kasum Cana je bil poznan kot romski aktivist ter njihov zagovornik na Hrvaškem. Rodil se je leta 1968 v Prizrenu na Kosovu. V svojem kratkem, a vendar plodnem umetniškem življenju je bil član različnih romskih organizacij, odborov in krovnih združenj na Hrvaškem in v Evropi. Na Kasuma si moral gledati kot na profesionalca, slikarja samouka, ki ga je prevevala tančica abstraktnosti. Osrednji konceptualni poudarek njegovih umetniških grafik „Ro-

mano Them-Romski svet“ je prikazovanje različnih abstrahiranih barvitih podob romske skupnosti in raziskovanja njene identitete, kar je umetnik individualistično slikovito izrazil v vsaki grafiki ter vanje uspel implementirati delček sebe in svojega vidjenja romske problematike doma in v svetu. Njegovi motivi so naturalistični in kot take jih nosimo v spominu tudi mi.

Njegov umetniški opus obsega 3 samostojne razstave likovnih del, za umetniško delovanje pa je prejel nagrado mednarodnega natečaja: „Prijatelji Roma“ za fotografijo in romsko poezijo.

Kasum Cana je umrl 21. februarja letos v Zagrebu, kjer je v času pripravljanja razstave grafik v Ljubljani tudi živel in ustvarjal. Njegova zadnja mednarodna razstava v prostorih SEM je pomenljiva in futuristična, saj bi jo lahko poimenovali In Memoriam. ☀

14

Pokojni romski umetnik Kasum Cana ob podpisovanju svojih grafik ob njegovi razstavi v SEM-u.





Turnir v malem nogometu – RIC in Anglunipe Maribor

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

V soboto, 28. maja se je v Štepanjskem naselju, v okviru projekta Učimo in družimo se skupaj, ki ga podpira MOL-oddelek za mladino, odvijal drugi turnir v malem nogometu, ki so ga organizirali Zveza romske skupnosti Slovenije – Umbrella, Romsko društvo Anglunipe in romski informacijski center - RIC Ljubljana, ki ju vodi predsednik ter mentor Haris Tahirovič.

Vodje prijavljenih ekip so žrebali vrstni red tekmovanja in tekmovalne ekipe. Prijavljenih je bilo 12 romskih in neromskih ekip iz celotne Slovenije, žal pa se je na sam dan tekmovanja udeležilo samo 9 ekip, med njimi tudi takšne s pomenljivimi imeni kot naprimer: Riveri, Gradbeništvo Tahirovič, Romi Ljubljana-Polje, RIC-Anglunipe Ljubljana, Mlade nade, Boysi, Anglunipe-Bodočnost Maribor, Ključavničarstvo Kurič in Bombači Ljubljana-Polje.

Nogometni turnir se je odvijal od devetih

zjutraj in se končal pozno popoldne, s podelitvijo pokalov in denarnih nagrad. Nogometne ekipe so v prvem četrfinalu igrale na izpadanje, tako je kot prva izpadla nogometna ekipa Roma iz Polja. V drugem četrfinalu so se pomerile ekipe Boysov z Gradbeništvom Tahirovič, z rezultatom 2 :1, Riveri – Bodočnost Maribor, z rezultatom 3 : 2 ter RIC Anglunipe proti Mladim nadam, ki so povedle z rezultatom 0 : 2. Izpadla je ekipa RIC Anglunipe Ljubljana, ki se je v obeh četrfinalnih tekmah močno borila. V polfinalni tekmi turnirja smo lahko videli boj med ekipami Riveri – Ključavničarstvo Kurič z rezultatom 0 : 3, Boysi – Mlade nade in Riveri pa so v penalih odločali o zmagovalcu, izpadla je ekipa Boysov. V finalni igri smo tako videli ekipe, ki so se borile za tretje, drugo in prvo mesto. 3. mesto je tako po zasluženem boju dosegla ekipa Boysev, 2. mesto je pripadlo ekipi Mlade nade, prvo mesto pa si je zaslužno priborila ekipa ključavničarstva Kurič. 🌀

15



foto : romska nogometna ekipa Društvo Anglunipe- RIC z mladimi nogometaši in mentorjem harisom Tahirovičem





Medkulturni dialog v sodelovanju z OŠ Domžale so

piše : Matej Jankovič

Ob svetovnem Dnevu Romov je ekipa Društva Anglunipe – Romski informacijski center Ljubljana obiskala Osnovno šolo Domžale in tamkajšnje šolarje seznanila z romsko skupnostjo.

Skozi dopoldanske ure je Haris Tahirovič pripovedoval o romski zgodovini, o izselitvi iz Indije in poteku naseljevanja po Evropi, spregovoril v romščini, kar je otroke še posebej razveselilo in zanimalo. Malo starejšim, petošolcem, pa je še razložil nekaj o organiziranosti Romov in mednarodnih ustanovah kakršna je ERTF – European Roma and Travellers Forum pri Svetu Evrope, njenem poslanstvu ter njenih romskih predstavnikov, vključujoč tudi težave

in probleme, s katerimi se srečujejo romski delegati v ERTF.

Ob teh težavah je moral, danes žal enako potrebno kot vedno, ponovno povedati, da smo ljudje sicer enaki, da pa se na površju razlikujemo po barvi kože, zvenu jezika in običajih in da prav te površinske razlike tuintam narekujejo zlonamernost ene skupnosti proti drugi. Prav nad romsko kulturo, glasbo, so bili otroci še kako zainteresirani. Sakip Emran je otrokom prikazal kako se igra na tarabuko, tudi sami so poskusili kaj zaigrati, navdušeni pa so bili še posebej, seveda, nad sodobno glasbo iz ust Emrana, ki je „zapel“ v beatbox slogu. 🌀

16 Sakip Emran in otroci OŠ Domžale





Predstavniki romske skupnosti pri predsedniku Državnega zbora

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

Marsikatera skupnost, pa tudi dejavnost, se obeležuje s posebnim dnevom v letu. Enako velja za romsko skupnost, ki obeležuje Svetovni dan Romov 8. aprila in sicer vse od leta 1971, ko je bil v Londonu organiziran prvi Svetovni kongres Romov.

Takrat se je večina predstavnikov odločila, da se za poimenovanje pripadnikov skupnosti uporablja izraz „Rom“ in ne Cigan, izbrana je bila romska zastava, odtlej pa je bilo organiziranih še sedem kongresov na katerih si je skupnost prizadevala za izboljšanje življenjskega standarda Romov, priznanju pravic skupnosti, standardizaciji romščine, zgodovinskimi tragedijami kot je Porajmos (načrten genocid Romov med drugo svetovno vojno) in podobno.

Sprejem predstavnikov romske skupnosti pri predsedniku Državnega zbora ob svetovnem dnevu Romov je takorekoč že tradicionalen, kot je dejal dr. Pavle Gantar in med drugim dodal, da je bilo v pogovoru s predstavniki romskih organizacij zaznati „duh optimizma“, saj se stvari spreminjajo

na bolje, čeprav počasneje in ne povsod, kot bi to želeli. Gantar je sprejel predstavnike Zveze Romov Slovenije, pod vodstvom predsednika Jožeka Horvata Muca, predstavnike Združenja Forum romskih svetnikov Slovenije pod vodstvom predsednika Darka Rudaša in predsednika Zveze romske skupnosti Umbrella - Dežnik Harisa Tahirovića. Slednji ni delil optimizma, dejstvo, da so številna naselja še vedno brez pitne vode in elektrike ni vzpodbudno, spomniti se na Rome enkrat letno pa, tudi ni smiselno, ob vseh tegobah, ki tarejo skupnost.

Ob koncu srečanja je Gantar poudaril, da bo Državni zbor podpiral interese romske skupnosti, njene potrebe in želje ter jih, po potrebi in presoji, prevajal v programska in zakonska določila. „Služimo pa tudi kot organ nadzora nad delovanjem vlade in njene politike do romske skupnosti“, je še dejal ter taključil: „To funkcijo bomo tudi v prihodnje zelo strogo in dosledno obravnavali ter se jo držali“.

17

Romano them thaj orta si Dživdipe romanò

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

Romski svet in Kolo življenja Romov. Slovenski etnografski muzej je v mesecu marcu in aprilu gostil razstavi, ki sta širši javnosti razgrnili nekaj podrobnosti iz romskega življenja in približali veselje in bedo tu živečih Romov.

Obiskovalci muzeja so se lahko zagledali v fotografije Jake Gasarja, ki prikazujejo vsakdanje življenje in bivalno okolje Romov, se nasmehnili, ob kaki fotografiji tudi užalostili, oči pa so si lahko odpočili tudi ob grafikah Kasum Cane, hrvaškega romskega





umetnika, ki pa je žal tik pred otvoritvijo preminil na svojem domu v Zagrebu. Romano them – Romski svet, žal podnaslovljena „In memoriam“ se je imenovala zbirka grafik, ki je predstavljala zadnji opus hrvaškega romskega umetnika in aktivista za izboljšanje bivalnih in družbenih razmer Romov na Hrvaškem in širše, Kasuma Cane. Orta si džividipe Romano – Kolo življenja Romov, fotografska reportaža o življenju Romov v njihovih naseljih pa je nastala pod budnim očesom kariernega fotografa Jaka Gasarja, v sodelovanju z romskim aktivistom Harisom Tahirovičem. Razstava je približala bivalne razmere Ro-

mov širši javnosti, posredno je poskušala zmanjšati mero zbadljivk večinskega prebivalstva do manjšinskega, kot tudi predstaviti samo romsko umetnost. Seveda ni šlo brez glasbe. Za dobro razpoloženje je poskrbela skupina Šukar.

A da vse ne bi ostalo pri predstavljanju, seznanjanju in plesu ob ritmih romske glasbe, so bila dela Kasuma Cane in Jake Gasarja namenjena za dobrodelno dražbo. Zbrana sredstva bodo romskim in neromskim otrokom iz socialno šibkih družin omogočila letovanje v slovenskem Primorju. ☀

Srečanje z varuhinjo človekovih pravic

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

Srečanje med Ombudsmanko dr. Zdenko Čebašek Travnik in predsednikom RD Anglunipe-RIC Ljubljana, Harisom Tahirovičem, v prostorih Urada Ombudsmana.



Razlog njenega srečanja je bil vljudnostne narave, saj se je predsednik RD Anglunipe-RIC Ljubljana, Haris Tahirovič osebno želel zahvaliti Ombudsmanki, dr. Zdenki Čebašek Travnik za njeno nesebično zavzemanje in tenkočutno skrb za marginalizirano romsko skupnost v RS, še posebej za Ombudsmankino prizadevanje, da se odpravijo neskladja v Zakonu o romski skupnosti (ZromS1), ki še vedno delijo romsko skupnost na avtohtone in neavtohtone Rome v RS. Predsednik RD Anglunipe-RIC Ljubljana Haris Tahirovič je ob tej priložnosti Varuhinji dr. Zdenki Čebašek Travnik podaril ilustracijo s tušem, romskega dekleta na konju ter romskim grbom-kolo, hrvaške akademske slikarke Verice Jadanec.

Dr. Zdenka Čebašek Travnik se je, vidno ganjena, zahvalila za lepo darilo RD Anglunipe, saj jo bo slika spominjala na Ombudsmankino zavzeto delo za romsko skupnost, živečo v RS. ☀

18

*poklon ilustracije v
imenu Romov*





Srečanje predsednikov ob dnevu Romov

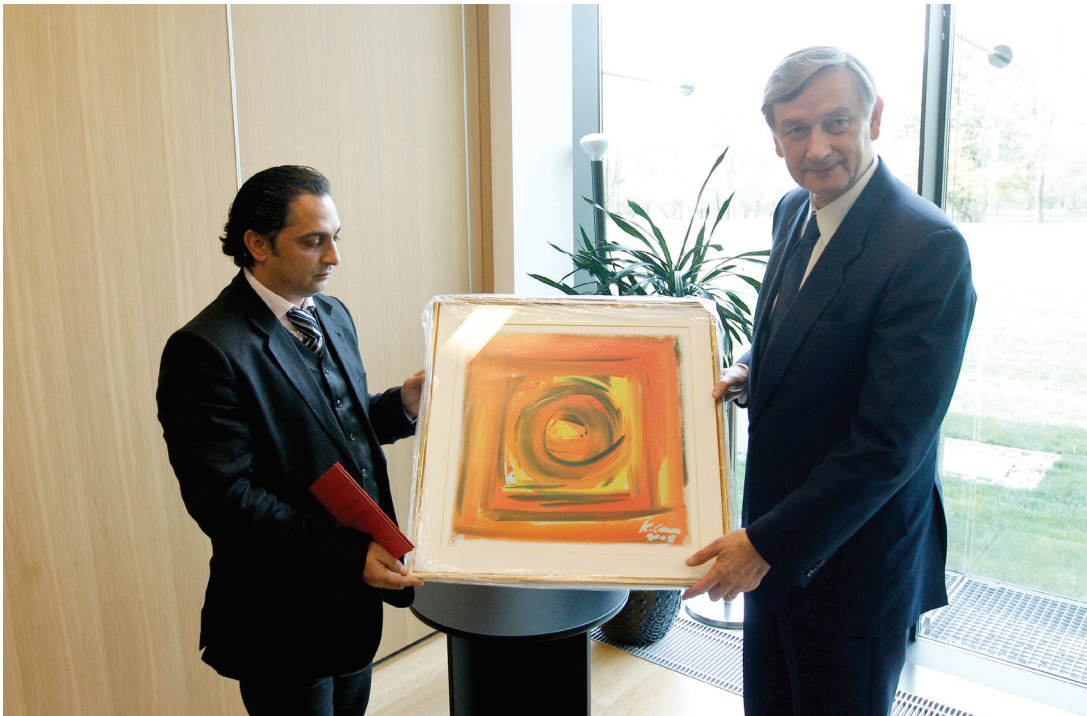
piše : mag. Rinaldo Diricchardi

Brdo pri Kranju, 14. aprila 2011. Sprejem predsednika države dr. Danila Türka ob Dnevu Romov za predstavnike romske skupnosti v RS.

Ob svetovnem Dnevu Romov, ki ga praznujemo 9. aprila, je predsednik države, dr. Danilo Türk (sicer nekaj dni kasneje, zaradi predsednikove odsotnosti), sprejel predstavnike romske skupnosti, živeče v Sloveniji. Ob tej priložnosti je poudaril na prizadevanja naše države, da se uredijo še nerešena vprašanja, ki tarejo romsko skupnost, pravitako pa je povzel nekatere že izvedene ukrepe, ki jih je v preteklem letu izvedla Vlada R Slovenije, ter na prednostne naloge za prihodnost, ki so izziv za našo državo, predvsem pa na prizadevanja Slovenije, da se na vladni rav-

ni do leta 2015 implementira strategija za romsko skupnost. Spomniti moramo na besede predsednika Zveze Umbrella-Dežnik, Harisa Tahirovića, da je sramotno, da se v 21. stoletju, v nekaterih romskih naseljih po Sloveniji še vedno soočamo s pomanjkanjem najosnovnejših dobrin, kot so voda, elektrika in kanalizacija.

Ob Dnevu Romov je predsedniku države, dr. Danilu Türku, predsednik Zveze romske skupnosti Slovenije - Umbrella-Dežnik, Haris Tahirović poklonil grafiko, že pokojnega hrvaškega/romskega slikarja samouka, Kasuma Cane, kar lahko vidite na spodnji sliki. 🌀



predaja grafike
predsedniku države





Še vedno nerešena vprašanja izbrisanih Romov v RS

piše : mag. Rinaldo Diricchardi

Slovenija v teh dneh slavi dvajseto obletnico svoje samostojnosti in obstoja, na kar smo ponosni vsi njeni državljani. Vsakodnevno obujamo spomine na polpreteklo zgodovino, sredstva množičnih občil pa kar tekmujejo med sabo, katero nam bo postreglo z najbolj izvirno sliko ali celo s še ne objavljenimi prispevki osebnih arhivov državljanov. In prav je tako!

Lahko smo in moremo biti ponosni na takratno modro dejanje naših politikov, ki so navkljub grožnjam z agresijo proti mladi, komaj rojeni državi rožljali z vojno in orožjem. Vendar pa na tisti slavnostni trenutek pade tudi nekaj črnih madežev, ki so posledica hitenja slovenske politike in zgodovine, saj so po do zdaj še neznanih političnih odločitvah, ter po neznanem ključu, brisali državljanstva, oziroma nekatere „srečneže“ izbrisali iz registra prebivalstva v takratni SRS. Problem je razrasel v mednarodni politični škandal brez precedensa, s problemom so se ukvarjali vsi slovenski Ombudsmani, EU in parlament, nenazadnje pa je neustavnost dejanja izbrisa prebivalstva v RS odpravila odločba Ustavnega sodišča RS. S tem so bili pripravljene vsi vzvodi za ponoven vpis in povrnitev v prejšnje stanje, saj so na Ministrstvu za notranje zadeve, že odposlali odločbe o ponovnem vpisu v register prebivalstva. S tem dejanjem pa še vedno niso odpravljene krivice, socialne bombe, ki so jih doživeli izbrisani Romi, nekaterim izmed njih so deložirali stanovanja in hiše, spet druge, s policijskim spremstvom izgnali iz novonastale države Slovenije. Romski informacijski center (RIC) ter RD Anglunipe Ljubljana si že od vsega začetka njunega obstoja prizadevata pomagati omenjenim Romom, ki so se znašli v slovenskem brezpravju, saj jim pomagata pri nasvetih, pripravi dokumentacije ter pri pridobivanju potrebnih doku-

mentov in prič, da bi jim zbirokratizirane postopke ne samo olajšala, pač pa le-ta tudi skrajšala. Pred takšnimi problemi se je znašla ena izmed mnogih romskih družin Ademi iz Ljubljane. Z gospodom Irfanom Ademijem smo v prostorih RIC tudi posneli pričujoč intervju.

Romano lil: Kje se trenutno nahajate, gospod Ademi?

Irfan Ademi : Lahko rečem, da sem vseposod in nikjer! Sem bolnik z rakom, starejši od 60 let in se od samostojnosti RS potikam kot begunec in brezdomec po svetu, pravzaprav sem apatrid! Ko so me policijski organi nove države Slovenije pred 20 leti nasilno pospremili do hrvaške meje z namenom, da me izženejo na področje nemirnega Balkana, sem moral z družino potovati po tedaj zelo nemirni Jugoslaviji nazaj v Makedonijo, kjer sem se sicer res rodil, večji del življenja in dela pa sem preživel v Sloveniji. V Makedoniji sem čakal, da se mi ponudi priložnost, da sem zaprosil za politični azil v Nemčiji. Življenje azilanta je še hujše od zaporniškega, saj dolga leta čakaš, kaj se bo zgodilo s teboj. Ko so se politične razmere na prostoru bivše Jugoslavije umirile, so me nemški organi prepričevali, naj se vrnem nazaj v Slovenijo. Bilo mi je izredno hudo, saj sem najlepša leta poklonil Sloveniji, delovna leta sem pustil tu. Zdaj, ko sem bolan, star in betežen, pa me nihče ne mara, niti noče slišati za moje probleme. Pravzaprav probleme, ki jih je ustvarila nova država in ne jaz! Verjel sem v pravno državo, verjel sem, da so Slovenci pravičen narod, pa vendarle sem čez noč postal apatrid in izbrisani Rom.

Romano Lil: Gospod Ademi, razložite nam, kako se je lahko zgodilo, da so vam deložirali lastno hišico in jo dali drugemu,





potem, ko so vas izgnali iz države?

Irfan Ademi : Še danes ne morem razumeti, da mi je država porušila mojo hišico na Koželjevi. Kako je moja lastnino lahko dodelila drugim? Ustava RS jasno govori o neodtujljivosti osebne in nepremičninske lastnine, vendar pa za nas Rome, ta Ustava ni veljala. Nam so lahko ekspropriirali lastnino, nas izbrisali, kot da nas v Sloveniji sploh ni bilo, bili smo sence. Slovenija je potrebovala 20 let, da je napake in nepravnost svojih birokratov, do neke mere odpravila, ni pa odpravila in povrnila izgubljenega imetja, delovnih let, izgube socialnih, pokojninskih in zdravstvenih pravic za vsa ta izgubljena leta. Ne smemo pozabiti, da sem jaz delal, plačeval državi davke, želel v Sloveniji dočakati pokojnino! In kaj imam zdaj od te države? Starost, bolezen, raka, družina me gleda grdo, uničeno otroštvo mojih otrok, brez imetja, brez socialnega varstva, preprosto apatrid. Pri 60 letih sem izžet, zdravstveno nezmožen za karšnokoli delo, preprosto, čakam in vegetiram pod milim nebom.

Romano lil: Ko ste se oglasili v RIC-u, gospod Ademi, ste dejali, da ima celo ptica pod nebom nekje svoje gnezdo, kamor lahko nasloni svojo glavo, vi pa ste...:

Irfan Ademi : ... sem na cesti. S svojo družino se potikam od hiše do hiše, od enega prijatelja do drugega prijatelja. Prišel je čas, ko je socialna stiska pritislila tudi na moje prijatelje. Preprosto ne morem jim odžirati mesta in hrane. Od Slovenije ne pričakujem ničesar nemogočega, enostavno zahtevam samo to, da mi vrne tisto, kar mi je nezakonito odvzela. Zdaj sem se z družino preselil na ljubljansko železniško postajo in čakam, da se moja stanovanjska stiska reši in da končno pride tisti čas, ko bom lahko v miru preživel svojo starost s soprogo in vnuki. Izrednio sem hvaležen Harisu Tahiroviču, predsedniku romskega društva Anglunipe-RIC Ljubljana, da mi je v mesecih moje najhujše stiske priskočil na pomoč in mi pomagal urejati vso potrebno dokumentacijo, pisal vloge in prošnje za mojo družino, opravil mnogo poti po državnih institucijah ter mi stal in mi še stoji ob strani, da se moji družini in meni, preprosto ne zmeša od vsega hudega, kar smo v Sloveniji prestali.

Romano lil: Gospod Ademi, Romano lil vam želi, da bi se čimprej uredila vaša stanovanjska problematika in da boste svojo starost v Sloveniji lahko preživljali v miru!

Irfan Ademi : Tega si želim tudi jaz. 🌸

21



*izbrisana romska družina Ademi;
foto : Haris Tahirovič*





smernice projekta : Romu Rom

piše : društvo RIC - Anglunipe

Sodeluj v programu skupnega neformalnega učenja ter prostočasnega druženja romskih in ne-romskih šolajočih otrok in mladih. Odprti smo za vse!

Področja delovanja :

1. Prepoznavanje potreb šolajočih romskih otrok in mladine v sodelovanju s šolami, starši ter socialnimi ustanovami na področju mestne občine Ljubljana in sosednjih občin
2. Usposabljanje prostovoljcev in njihovo vključevanje v delo v sodelovanju s sorodnimi nevladnimi organizacijami in društvi
3. Priprava učnih gradiv ter organizacija in izvedba tematskih delavnic na področjih družbenega delovanja in participacije, medkulturnega spoznavanja, romske zgodovine, kulture in jezika ter računalniškega usposabljanja in funkcionalnega opismenjevanja
4. Izvedba programov učne pomoči na različnih učnih področjih
5. Izvedba prostočasnih aktivnosti za mlade Rome na področjih športno-rekreativnih in kulturnih dejavnosti
6. Nakup strokovne literature in učnih gradiv ter učnih pripomočkov

Gre za razvojni projekt vzpostavljanja in nadgradnje delovanja RD Anglunipe Ljubljana in RIC (Romskega informacijskega centra) Ljubljana na različnih področjih dela s šolajočo mladino in drugimi mladimi do 30 let ter gradnje mreže različnih nevladnih organizacij in posameznikov na področju dela z mladimi Romi in ne-Romi iz Ljubljane. Ker so organizacije različne in imajo različne pristope in načine dela vsaka organizacija

samostojno organizira in izvaja posamezne aktivnosti iz lastnega programa ter poskuša vključevati Rome. Aktivnosti (delavnice) se izvajajo na različnih lokacijah, večinoma pa v prostorih RIC v Ljubljani, ki deluje na Linhartovi cesti 13. RIC je bil odprt septembra 2010, vodi pa ga g. Haris Tahirovič v okviru Romskega društva Anglunipe Ljubljana. Projekt podpirata Ministrstvo za šolstvo in šport in urad za mladino Mestne občine Ljubljana.

Projekt Romu Rom ti omogoča :

- da poglobljaš svoje poznavanje romske skupnosti na tematskih delavnicah po osnovnih šolah,
- vodiš ali se udeležuješ različnih družboslovnih delavnic iz področja družbene participacije, aktivnega državljanstva in opolnomočenja članov družbe - s poudarkom na mladih Romih,
- se opismenjuješ in usposabljaš za delo z računalniki, dobiš inštrukcije iz šolskih predmetov, ki ti ne ležijo povsem,
- se izuriš v razumevanju slovenščine za potrebe komunikacije z institucijami, ter
- raziskuješ položaj romske skupnosti v Ljubljani,
- zablestiš v dresu romske nogometne ekipe RIC Ljubljana, se dokazuješ na nogometnih turnirjih in v živo spremljaš nogometne tekme državnega prvenstva, ter
- aktivno preživljaš svoj prosti čas kot, sooblikovalec, sodelavec, pomočnik, spremljevalec ali udeleženec na kulturnih dogodkih v organizaciji RD Anglunipe Ljubljana in Zveze romske skupnosti Slovenije Umbrella-Dežnik. (takolahkonpr.sodeluješ





pri pripravi in izvedbi Romske oddaje Romano Anglunipe na Radiu Študent, vrtiš glasbo na DJ večerih v različnih slovenskih klubih, postaviš razstavo likovnih del v slovenskih kulturnih hramih in galerijah, pišeš

novinarske prispevke za časopis Romano lil in še in še),

• nenazadnje pa te lahko doletijo tudi počitnice v slovenskem Primorju! ☀

Novice iz evropske unije

po romski tiskovni agenciji povzel : mag. Rinaldo Diricchardi

07/07/2011 – V svetu še vedno prisotni rasna diskriminacija in diskriminacija Romov ter žrtev kastnih sistemov.

Na 17. seji Sveta za človekove pravice (HRC) je posebni poročevalec ZN Githu Muigai, v letnem poročilu opozoril na še vedno pereč problem rasizma, diskriminaciji Romov v Evropi ter na diskriminacijo glede na kastni sistem, oziroma diskriminaciji, ki temelji na podlagi porekla in dela. Po njegovih besedah pa slednja še vedno vključuje okrog 260 milijonov ljudi po vsem svetu.

30/06/ YOUTUBE – Pravice evropskih Romov so še vedno kršene, ugotavlja Evropska Komisija, čeprav je bila v zadnjem obdobju uvedena nova integracijska strategija v celotni uniji. Direktor Roma Right Centre Robert Kushen bo zato od držav članic zahteval ostrejša ukrepa za implementacijo pravic Romov v EU.

Strasbourg/06/07/2011 – Evropska Komisija in Svet Evrope korak naprej glede uvedbe romskih mediatorjev.

Njuna želja je intenzivirati napore držav članic EU k spodbujanju izobraževanja romskih mediatorjev. Generalni sekretar Sveta Evrope Thorbjorn Jagland in evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mladino Androulla Vassiliou sta na Svetu Evrope-Svetu ministrov predstavila program šolanja za romske mediatorje in pozvala Svet ministrov, naj ga sprejmejo ter države članice pozovejo k ratifikaciji programa. Izobraževalni program za romske mediatorje ima za leti 2011/2012 1.milijon evrov vreden proračun.

Spišske podhradie-slovaška – Od 16.-18. junija se je v slovaškem zgodovinskem mestecu Spišske Podhradie odvijala Srednje-evropska konferenca mladih z naslovom Skupna evropska politika o romski manjšini. Slovaška konferenca ima dolgoletno tradicijo, ki privabi ogromno Romov ter romskih aktivistov. Konferenci je predsedoval Bence Bauer, ki je poudaril nujnost tovrstnih srečanj, saj to mestece predstavlja primer dobre prakse vključevanja slovaških Romov v integracijsko politiko zaposlovanja, šolanja in socializacije Romov ter interkulturno bogatenje vseh prebivalcev Slovaške.

Cluj/Napoca, Romunija – Po poročanju Amnesty International (AI) preko 400 tamkaj živečih Romov trepeta za svojo usodo, ne vedoč, ali jih bodo romunske državne železnice, ki so lastnice parcel, nasilno izselile z njihovih domov. Zahtevo po nasilni izselitvi Romov so tako podali na okrajno sodišče. Romom iz omenjenega mesta so podpora izrazile romunske oblasti, žal pa je ta podpora samo v obliki besedne obljube pomoči Romom.

Graz-Avstrija – Od 1.-3. septembra letos se bo v avstrijskem mestu Gradec odvijalo mednarodno srečanje romskih znanstvenikov, ki delujejo pod okriljem Gypsy Lore Society. Na omenjeni konferenci bodo sodelovali tudi člani Anglunipe RIC Ljubljana. ☀





Ciganski horoskop

piše : Merlin Cigansky



24



VODNAR (21. jan.–18. feb.)

Zdravje

Posebno pozornost posvetite krepitvi imunskega sistema, oborožite se z vitamini in počakajte, da vas obišče vaš nebesni vladar Uran. To vas bo napolnilo z elanom in energijo, zaradi katerih bi lahko premikali gore, a bo dovolj, če se boste posvetili rekreaciji, ki bo umirila telo in duha. Sprostitev naj bo v letošnjem letu prednostna naloga pri skrbi za telo, za katero naj vam ne zmanjka časa, predvsem pa ne jeseni, ko se bodo obremenitve še povečale. Možnost poškodb zaradi brezglavega hitenja bo narasla, prav tako bodo posledice stresa v zimskih mesecih ob morebitni ignoranci takoj vidne.

Kariera

Čeprav se vam vedno mudi, naj se vam ne mudi. Ni vam treba skrbeti, da bi karkoli zamudili, zato si podrobno oglejte teren, preden se spustite v osvajanje. Zimsko spanje možganov boste prekinili pred drugimi, kar

boste v aprilu izkoristili za odločne akcije na zaspano okolico. Preden bi kdo mignil, si boste utrdili pridobljeni položaj in spretno pridobivali simpatije sodelavcev. Kar bo šlo v prvi polovici leta gladko, se bo zapletalo v drugi, pojavljale se bodo ovire, ki ste jih pri neomajnem brzenju spregledali in zdaj terjajo pozornost in davek.



RIBI (19. feb.–20. mar.)

Zdravje

Kot vsa vodna znamenja tudi Ribice vedno presenečajo, pri čemer šport ni nobena izjema. Poleti bodo imele enkratno priložnost, da to pokažejo svetu. Ker ste Ribice nerade same, si vadbo olajšajte tako, da jo obiskujete s prijateljico, čeprav potem vedno obstaja možnost, da boste preveč čekali. Za Jupitrov blagodejni vpliv vam bo hvaležna tudi postava, saj se vam kot po čudežu nikjer ne bo nič poznalo, a na to se ne zanašajte več kot do junija. Takrat Jupiter prestopi v znak Bika, ki deluje prav nasprotno. Do konca leta bo treba za lepo postavo garati.

Kariera

Dovolj dolgo ste premlevali, da veste, kaj hočete. Sredina avgusta bo čas za akcijo, ki se bo nadaljevala skozi ves mesec do konca poletja, ko se boste začeli umirjati in preštrevati dobiček. Lahko bi se celo reklo, da se boste čez poletje malce polenili in zapravljali za vse mogoče neumnosti, kar bo edino prav. Jesen vam ne bo prizanašala z izzivi, pri katerih boste morali paziti na vsako podrobnost, kar bo na trenutke zelo stresno.



OVEN (21. mar.–20. apr.)

Zdravje

Začetek poletja bo mineval brez večjih





zdravstvenih težav, zato pa boste avgusta in septembra bolj občutljivi in nagnjeni k prehladam. Kasneje boste zelo vitalni, sposobni velikih naporov in telesnih izzivov. Poleti boste dokaj živahnega duha, zares eksplozivna pa bo jesen, ki vas bo ponesla v višave. Tja do sredine novembra se ne boste znali ustaviti, na začetku zime pa vas bo stres dohitel in si bo treba znati vzeti čas za počitek.

Kariera

Delo in ambicije vas bodo poganjali v višave, kjer boste lahko zasloveli s svojo ustvarjalnostjo. Novih izzivov vam ne bo treba iskati, saj boste ves čas med njimi. Poletje vam bo vračalo trud v konkretnih oblikah, obenem pa prosti čas lahko namenite izobraževanju in širjenju znanja. Jesen bo usmerjena v utrjevanje položaja, Mars v Devici vas bo navdihoval za vse tisto delo, ki ga sicer neradi opravljate, za vse drobne podrobnosti velikih korakov. Nasploh boste pridni in zelo ustvarjalni.



BIK (21. apr.–21. maj)

Zdravje

Čeprav bikice niste znane kot športni fanatiki, je vsako podcenjevanje napačno. Priložnosti, da v tem letu poskrbite za svoje telo, zdravje in počutje, ne bo manjkalo. Poletje bo v vas prebudilo športnega duha in potrebo, da svojo energijo usmerjate v gibanje. Nobene potrebe ni, da vztrajate v naporih, tudi redna vadba pilatesa bi bila odlična izbira. Sproščanja telesa ne izpustite iz lepotnih ritualov, večkrat si privoščite masažo s poudarkom na ramenskem obroču. Zadnji meseci leta bodo stresni, poskrbite za odpornost imunskega sistema.

Kariera

Druga polovica leta bo naporna, saj bo delovni tempo naravnost ubijalski. Spremljal vas bo občutek, da ste razpeti med tisoč obveznostmi in izzivi, ki jim ni videti konca, kar pa še ne pomeni, da boste podvomili vase. Julij bo prelomen, pokazali se bodo prvi resni sadovi vašega dela, ki pa naj vas ne zavedejo v brezskrbno zapravljanje,

čeprav vam poleti nekaj norih nakupov ne uide. Jesen boste zastavili skromneje, v negovanju pridobljenega.



DVOJČKA (22. maj–21. jun.)

Zdravje

Tako kot povsod tudi pri skrbi za svoje zdravje dvojčice veselo nihate iz ene skrajnosti v drugo. Zdrava prehrana se izmenjuje s picami in sendviči, šport z lenarjenjem. Druga dekada leta je odlična priložnost, da v svojo prehrano vnesete red, ki ga nadgradite z gibanjem. Vse možnosti imate, da poletje pričakate v najboljši formi in s ponosom oblečete novi par bikink. Ko bo že kazalo, da se boste z jesenjo polenili, vas bo osvežil vpliv Marsa v Levu, zaradi katerega boste ohranili športnega duha.

Kariera

Poleti vam z delom in napori ne bo prizaneseno, kar boste sicer odlično prenašali, nekoliko težje pa boste sprejeli dejstvo, da veliko vaše pozornosti pobere ukvarjanje z odnosi namesto z delom. Povsod boste zaželeni in iskani, čeprav bi raje imeli svoj mir pri uresničevanju kariere. Druga polovica leta bo preizkus vaše potrpežljivosti, ne delajte hitrih zaključkov, ki bi vas oddaljili od bistva, november bo prinesel potrebne rešitve. Če vam uspe previhariti vse te viharje, ste na dobri poti do zvezd.



RAK (22. jun.–22. jul.)

Zdravje

Krhke rakice so hkrati tudi izvor neverjetne vitalnosti, ki pa jo pogosto zanemarjajo. Motivacije jim letos ne bo primanjkovalo, zato pa toliko bolj vztrajnosti. Nekaj samodiscipline bi jim prišlo prav, lahko pa si pomagajo tako, da si za začetek ne naložijo vsega preveč. V drugi polovici leta namenite več pozornosti tudi prehrani, poskrbite, da bosta na vašem jedilniku vedno sveže sadje in zelenjava, omejite uživanje mesa in sladkarij, pa bo tudi vaš imunski sistem pripravljen na hudo zimo.

Kariera

Nemogoče bo pristrichi krila vašim ambici-





jam, ki se bodo končale tam, kjer se spet začnejo nove, a to še ni zagotovilo uspeha. V poletnih mesecih vam bo zaradi stresa in utrujenosti primanjkovalo prizemljenosti, s katero bi lahko ocenjevali dogajanje okoli sebe, šele sredina septembra prinaša olajšanje. Do konca leta boste srečnejši in mirnejši, čeprav vas čaka veliko trdega dela.



LEV (23. jul.–23. avg.)

Zdravje

Ponašali se boste z vitalnostjo, čeprav samo vi veste, da pogosto prikrivate prehlad. Zlahka se lahko primeri, da boste zanemarili svojo vitalnost in se sredi poletja na vrat na nos vrgli v vse telesne dejavnosti, ki obstajajo. Julij bo v znamenju telesnega razcveta, zaznamovale vas bodo anticelulitne kure in priprave na vroče poletje. Če imate možnost, si za počitnice rezervirajte avgust, v katerem vas razvajata Sonce in Venera, na stres popolnoma pozabite. Da bo vse še lepše, vas bo Mars v Levu septembra obdaril s presežki energije, ki jih boste zelo radi namenjali športu.

Kariera

Kar takoj boste morali resno zagristi v delo, in čeprav boste dosegali lepe uspehe, pravega zadovoljstva ne boste čutili. Tudi zato ker boste primorani sodelovati z ljudmi, ki si jih sami ne bi izbrali. Prvi motivacijski preboj prihaja v sredini julija in traja do sredine avgusta, ko vam bo na pomoč priskočila energija planetov v Ovnu. Poletje ne obljublja tektonskih premikov, zato pa bo jesen vaša. Mars v Levu vam bo tlakoval pot do uspeha, za katerega ste si prizadevali.



DEVICA (24. avg.–22. sep.)

Zdravje

Poletni meseci bodo pravi izziv za vašo počutje, saj boste nihali med utrujenostjo in prezaposlenostjo, ne da bi ju znali uravnovesiti. Slaba vest, da ne boste delali dovolj, če si privoščite sprostitev in počitek, je odveč. Oblika gibanja, kot je na primer joga, je lahko velika naložba vase, predvsem pa je pomembno, da si na koncu med

vso ponudbo izberete tisto, kar je všeč vam. Proti koncu poletja boste zaradi vpliva Marsa najbolj dejavni, takrat se še posebej izogibajte hitri prehrani in si privoščite veliko sadja in zelenjave.

Kariera

Julij vam bo zelo naklonjen v uresničevanju poslovnih načrtov, avgust izkoristite za navzovanje novih poslovnih stikov in novih oblik poslovnega sodelovanja. Ne dovolite si, da bi vas kdo omejeval, septembra in oktobra bodite pozorni v odnosih z nadrejenimi, saj lahko hitro zaidete v nesoglasja. Poletje boste namenili osebni rasti in izobraževanju, poslovne ambicije se bodo skrile v ozadje. Uživajte, kajti jesenska dinamika bo terjala vso vašo pozornost in spretnost, časa za omahovanje ne bo. Konec leta prinaša izrazito plodne in uspešne trenutke v karieri.



TEHTNICA (23. sep.–23. okt.)

Zdravje

Ne nalagajte si več, kot zmorete, ne pretiravajte z nadurami in predvsem ne delajte tistega, kar bi morali narediti drugi. Tako imate vsaj nekaj možnosti, da ne boste pregoreli v juliju in avgustu, nori tempo pa bo trajal vsaj do septembra, ko boste lahko zadihali s polnimi pljuči. Obvezno potrebujete protiutež stresu in naporom, vsekakor v obliki telesu prijazne vadbe. Avgust vas bo napolnil z vitalnostjo, od katere boste prasketali še jeseni, resnično ne boste imeli izgovorov za lenarjenje, pa tudi želje ne.

Kariera

Čeprav boste zavzeli jekleno držo, boste pozneje popustili v svojih ambicijah, julij in avgust bosta minevala v diplomatskem slogu. Sredina avgusta prinaša energičen preobrat, s katerim si boste poskušali vrniti avtoriteto, a to vas ne bo dolgo zanimalo. Pravzaprav boste pred poletjem res raje razmišljali o kofetkanju s sodelavci ali poležavanju na plaži, kot da bi se noro obremenjevali z delom. Kar je tudi prav, saj niste mogli slutiti, kakšen delovni tornado vas čaka jeseni. Z nekaj simboličnega pritoževanja se imate lahko zelo zanimivo.





ŠKORPIJON (24. okt.–22. nov.)

Zdravje

Če si vbijete v glavo, da ste zdravi, ste pač zdravi, in nič vas ne more prepričati v nasprotno. Res je, da ste škorpioni obdarjeni z izredno vitalnostjo, ki pa je vendarle ne škodi negovati. Letošnje leto bo naporno, bolj kot telesni napor vas bodo izčrpavali duševni, zato obvezno poskrbite za sprostitev. Jesen bo velikodušno popravila nihajoče razpoloženje in vas spet pognala v akcijo, vendar na primerno dozo počitka vseeno ne pozabite. Škoditi vam ne more.

Kariera

Neprijetnega občutka, da zamujate nekaj velikega in pomembnega, se ne boste mogli otresti, a krivico bo popravil vpliv planetov v juliju in avgustu. Spet boste potrdili dejstvo, da se brez vas ne zgodi nič pomembnega, a zadovoljni ne boste dolgo. Poletje boste preskočili in svoje poslovne načrte predstavili v jesen, ki bo polna čudovitih darov, za katere bo treba garati. Nobeno delo vam ne bo težko in to se vam bo ob koncu leta poznalo tudi finančno.



STRELEC (23. nov.–21. dec.)

Zdravje

Zdelo se vam bo, da kilogrami neizprosno skačejo na vas, kar je šibkost vseh Strelk. Težko se odpoveste kakršnikoli dobroti in zelo radi lenarite, čeprav imate ogromno športnega potenciala. Letos se vam bo odprlo v sredini avgusta, ko bodo poletne sapice kar vabile ven, v naravo. Izberite si aktivnost, ki je razgibana, in ker Strelki ne sme biti dolgčas, vztrajajte, ko bo najtežje. Zaradi vpliva Marsa v ognjenem znamenju Leva naj vas ne skrbi, da bi se z jesenjo pomenili, prav nasprotno.

Kariera

Poleti boste sicer zasuti z delom, a to se sploh ne bo dalo primerjati z obveznostmi, ki vas še čakajo. Vpliv Jupitra v znamenju Ovna vas bo gnal v vedno nove poslovne izzive, kjer boste zmagovali s pogumom

in prodornostjo. Ovir in besede ne sploh ne boste poznali, vsakogar boste znali prepričati vase in pritegniti na svojo stran. Ko se bo Jupiter premaknil v znamenje Bika, se boste nehali divje pretegovati in boste s svojo energijo ravnali preudarnejše. Jesen bo darežljiva, vendar boste proti koncu leta že preveč izčrpani, da bi se lahko vsega polno veselili.



KOZOROG (22. dec.–20. jan.)

Zdravje

Kozoroginjam se res ne more očitati, da ne skrbijo zase, čeprav imajo ponavadi vsaj eno hudo razvado, kot je na primer čokolada, ki se ji nikakor ne morejo upreti. Če vam to in telovadba pomagata preživeti preostanek leta čim bolj zdravo, je to pravi recept. Vitalnost se bo stopnjevala tudi poleti in v juliju zaradi vpliva Raka doživela rahel padec, zato takrat pazite nase. Energetsko si boste z jesenjo opomogli, vendar vas neprekinjeni napor brez počitka lahko povsem izčrpajo.

Kariera

Zanima vas samo pot navzgor in nič drugega. Kako močno si želite do svojega cilja, najbrž veste samo sami, a ni treba, da sami garate na poti do tja. Izkoristite podporo sodelavcev, ne da bi se morali odpovedati svojim željam, najdite skupno rešitev. Druga polovica leta vam prinaša željo po samostojnem ustvarjanju, ki jeseni z izjemo junija ne bo trpela družbe, saj vam bo za kaj takega primanjkovalo potrpežljivosti. Ko se boste navadili zanašati samo nase, boste uvajali tudi svoja pravila igre, kar bo jeseni postalo očitno. Kljub temu brez prilagajanja ne bo šlo. ☀

